

Seminarium för informatörer/kommunikatörer

Ann-Marie Algemo, Länsstyrelsen A län

ann-marie.algemo@lansstyrelsen.se

Aina Negga, Sametinget

aina.negga@sametinget.se

Västerås, 8 mars 2011

Lag om nationella minoriteter och minoritetsspråk från 1 januari 2010

- ◆ Gäller i hela landet för samtliga fem nationella minoriteter
- ◆ Allmänna bestämmelser = grundskydd införs
- ◆ Förstärkt skydd för samiska, finska och meänkieli inom FO och hos vissa myndigheter

Målen med den (nya) minoritetspolitiska strategin

- ◆ Säkerställa en bättre efterlevnad av minoritetskonventioner och uppföljning av vidtagna åtgärder
- ◆ Motverka diskriminering och utsatthet
- ◆ Stärka egenmakt och inflytande
- ◆ Främja bevarandet av de nationella minoritetsspråken

Ett minoritetsinriktat tänkesätt!

Höjda anslag i statsbudgeteten

- ◆ 2010: 80 milj. kr/år
- ◆ 2011: + ytterligare 5 milj. Kr
- ◆ 55 milj. kr i statsbidrag till FO
- ◆ 4.6 milj. kr i organisationsstöd

(Höjning från 10 milj. kr/år under 2000-2009)

Länsstyrelsens & Sametingets gemensamma uppdrag från 1 jan. 2010

- ◆ Uppföljningsansvar
- ◆ Samordningsansvar
- ◆ Återrapportera till regeringen
- ◆ Rådgivning och information
- ◆ Statsbidrag till FO
- ◆ www.minoritet.se

Regleringsbrev 2010

Länsstyrelsen & Sametinget ska enligt regleringsbrev:

- ◆ redovisa hur medel från anslaget 7:1 Åtgärder för nationella minoriteter använts och bedöma fortsatta behovet av medel
- ◆ redovisa hur myndigheter följt lagen, samt vilka stödjande & samordnande insatser som gjorts
- ◆ redovisa gjorda kunskapshöjande insatser och behov av ytterligare insatser

Återrapporera uppdragen i en gemensam rapport senast 22 februari 2011

Nationella minoriteter i Sverige

VISSTE DU ATT?

- Kanske var tionde av Sveriges invånare tillhör någon av våra nationella minoriteter samer (även urfolk), sverigefinnar, tornedalingar, romer och judar.
- Från den 1 januari 2010 har vi en ny lag om nationella minoriteter och minoritetsspråk som anger minoriteternas rättigheter.
- Lagen fastslår rätten till inflytande i samhället och stöd för de historiska minoritetskulturerna och till minoritetsspråken i dess olika varieteter.
- Lagen omfattar alla myndigheter och gäller i hela landet.
- 47 kommuner och 10 landsting och regioner ingår i dagsläget i så kallade förvaltningsområden för samiska, finska och meänkieli. Även andra kommuner kan ha möjlighet att ingå i ett förvaltningsområde. Ansökan om frivillig anslutning ska lämnas till Regeringskansliet senast den 1 april.
- Inom förvaltningsområdena finns ett utökat ansvar att erbjuda service på samiska, finska och meänkieli. En del förvaltningsområden omfattar flera av språken.
- I förvaltningsområdena omfattas även statliga myndigheter av det utökade ansvaret.

Läs mer på www.minoritet.se

SAMER

► Det finns 20 000–35 000 samer i Sverige som talar bland annat nordsamiska, lulesamiska, pitesamiska, sydsamiska och umesamiska. Kommuner som ingår i det samiska förvaltningsområdet är:

- Arjeplog
- Arvidsjaur
- Berg
- Gällivare
- Härjedalen
- Jokkmokk
- Kiruna
- Krokom
- Lycksele
- Malå
- Sorsele
- Storuman
- Strömsund
- Umeå
- Vilhelmina
- Åre
- Åreåalen
- Östersund

ROMER

► Det finns 50 000–100 000 romer och resande i Sverige bosatta över hela landet. Minoritetsspråket heter romani chib.

JUDAR

► Det finns 20 000–25 000 judar i Sverige bosatta över hela landet. Minoritetsspråket är jiddisch.

TORNEDALINGAR

► Det finns cirka 50 000 tornedalingar i Sverige framförallt bosatta i Norrbotten. Minoritetsspråket heter meänkieli. Kommuner som ingår i förvaltningsområdet för meänkieli är:

- Gällivare
- Haparanda
- Kalix
- Kiruna
- Pajala
- Övertorneå

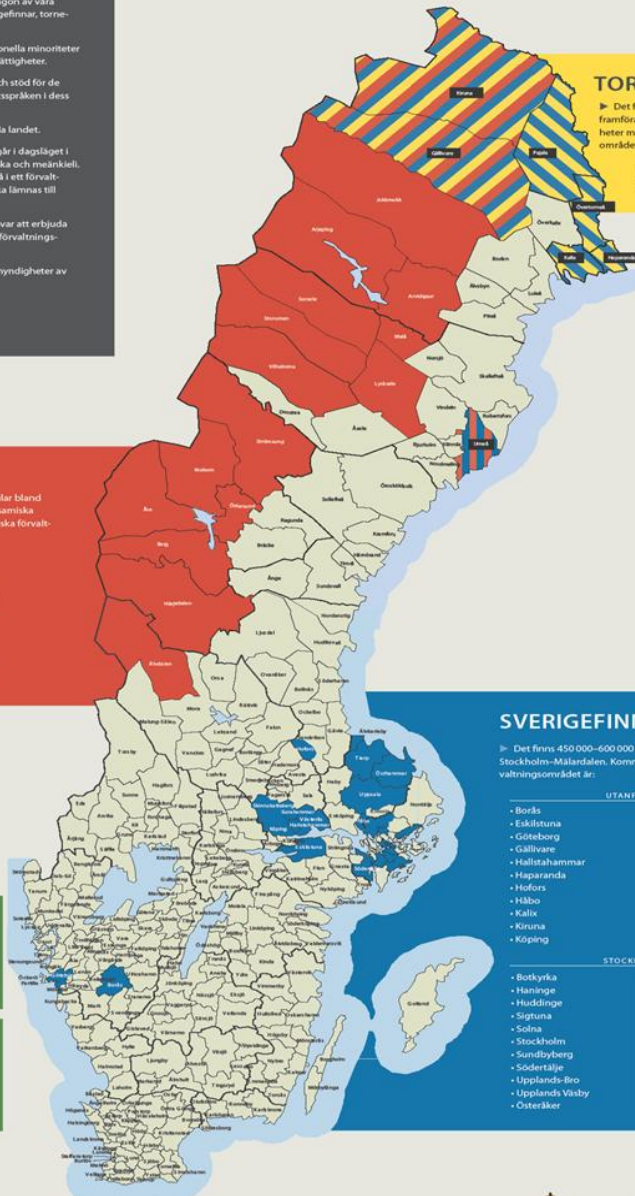
SVERIGEFINNAR

► Det finns 450 000–600 000 sverigefinnar i Sverige. Många bor i Stockholm–Mälardalen. Kommuner som ingår i det sverigefinska förvaltningsområdet är:

- UTANFÖR STOCKHOLM
- Borås
  - Eskilstuna
  - Göteborg
  - Gällivare
  - Hallstahammar
  - Haparanda
  - Hofors
  - Häbo
  - Kalix
  - Kiruna
  - Köping
  - Pajala
  - Skinnkatteberg
  - Surahammar
  - Tierp
  - Umeå
  - Uppsala
  - Västerås
  - Älvkarleby
  - Östhammar
  - Övertorneå

STOCKHOLMSOMRÅDET

- Botkyrka
- Haninge
- Huddinge
- Sigtuna
- Solna
- Stockholm
- Sundbyberg
- Södertälje
- Upplands-Bro
- Upplands Väsby
- Österåker

Utgivet 2011

LÄNSSTYRELSEN
I STOCKHOLMS LÄN

Sämediggi
Sämedigge
Sæmedigkie
Sæmetinget

Landsting och regioner i FO

- ◆ **Stockholm**
- ◆ **Norrbottn**
- ◆ **Uppsala**
- ◆ **Västerbotten**
- ◆ **Sörmland**
- ◆ **Jämtland**
- ◆ **Västmanland**
- ◆ **Dalarna**
- ◆ **Västra Götaland**
- ◆ **Gävleborg**

Myndigheter med uppdrag att följa upp och analysera sina insatser utifrån NM - politiken

- ◆ Rikspolisstyrelsen
- ◆ Socialstyrelsen
- ◆ Statens folkhälsoinstitut
- ◆ Statens skolverk
- ◆ Statens skolinspektion
- ◆ Högskoleverket
- ◆ Lantmäteriet
- ◆ Diskrimineringsombudsmannen
- ◆ Ungdomsstyrelsen
- ◆ Valmyndigheten
- ◆ Statens kulturråd

NM Riksorganisationer

- Sverigefinländarnas delegation
- Sverigefinska riksförbundet
- Svenska tornedalingars riksförbund – STR-T
- Riksförbundet Romer i Europa
- Judiska centralrådet

Erfarenheter 2010

- ◆ Många, särskilt landsting, har kommit igång sent
- ◆ Många har inväntat förändringar på g a valår
- ◆ Några kommuner, flera landsting, har ännu ej inlett samråd med NM
- ◆ Åtskilliga kommuner & de flesta landsting har ännu inte kartlagt NMs behov av stöd
- ◆ Nya kommuner/landsting i FO har använt endast en mindre del av SB – en tredjedel
- ◆ Generellt har ingen beaktat lagens bestämmelser om grundskydd för alla NM i hela landet

Framgångsfaktorer

- ◆ Tydliga mål & klar förankring i politisk och verksamhetsmässig ledning
- ◆ Tydlig samordnande funktion för NM i verksamheten
- ◆ Fungerande samråd med lokala företrädare för berörd NM

Elva statliga myndigheter

Fick uppdrag i slutet av februari och skulle lämna rapport 15 oktober – d v s bara ett halvår

Framgångsfaktorer/utvecklingsområden:

- ◆ Stark koppling till särskilda regeringsuppdrag
- ◆ Samråd & kartläggning av varje NM´s specifika behov hos respektive myndighets verksamhet
- ◆ Ansvariga i ledningsfunktion med tydligt mandat
- ◆ Sprida kunskap om LoNM internt/externt

Länsstyrelsens romska uppdrag

- ◆ Stort behov av stöd till kommuner och enskilda
- ◆ Fortsatt uppdrag under 2011
- ◆ Den framtida verksamheten är beroende av beslut om förslagen i betänkandet "Romers rätt" från Delegationen för romska frågor

Hemsidan - www.minoritet.se

- ◆ Producerat fyra aktuella reportage/månad
- ◆ Renodlad myndighetsinformation
- ◆ Basmaterial om minoriteter
- ◆ Daglig uppdatering om NM med hjälp av omvärldsbevakningstjänst
- ◆ Uppnått uppställda mål definierade utifrån regeringens uppdrag
- ◆ Önskvärt med en flerspråkig hemsida

Samisk språkcentrum

- ◆ Etablering påbörjats under 2010
- ◆ Kartläggning, behov, och revitalisering
- ◆ Samarbete med andra samiska institutioner och organisationer med språkrevitalisering

Sameskolstyrelsen

- ◆ 1 milj. kr till integrerad samisk undervisning i grundskolan
- ◆ Avtal med 10 kommuner
- ◆ Resurser till undervisning i samiska och duoddje (sameslöjd)
- ◆ Viktigt komplement till sameskolan

Tack!

